

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum cathecismus debeat præcedere baptismu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

respectu collationis sacramenti, vel respectu effectus sacramenti. Primo modo requiritur recta intentio baptizantis ad hoc quod sit verus baptizatus, ut patet ex precedentibus. Sed secundo modo non requiritur ad veritatem sacramenti recta intentio ministrum. Cuius ratio est, quia prius non dependet à posteriori in his maximè quæ sunt separabilia ab invicem. Sed sacramentum baptismi & collatio gratiæ, quæ est eius effectus separantur ab invicem, ergo quod respicit solum effectum non est necessarium ad sacramentum, sed recta intentio respectu eius respicit solum effectum, ergo sine ipsa potest esse verum sacramentum, nec per hoc etiam impeditur effectus sacramenti, quia perverfa intentio pertinet ad personalem malitiam ministrum, quæ non obest baptizato, ut dictum fuit prius. Et hoc est quod dicit Augustinus in epistola ad Bonifacium & habetur de consecratione. 4. & in litera, non illud te moueat.

1. q. 1.

Tho. 4. 8.

14 AD primum argu. dicendum quod non est simile de fide quæ est causa vniuersalis, & de intentione quæ est causa particularis applicans reliqua ad effectum, quia sufficit quod fides ecclesiæ includatur in intentione ministrum ut intendat facere quod credit ecclesiæ, licet ipse credat illud non aliquid valere. Oportet tamen intentionem ministrum ad hoc, ut intendat facere quod ecclesiæ facit.

15 Ad secundum dicendum quod ad baptismum requiritur recta intentio baptizantis, quæ ad collationem sacramenti, sed non quantum ad effectum baptismi, in quo tamen sensu procedit secundum argumentum.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum catechismus debeat precedere baptismum.

Tho. 3. q. 71. art. 1.

DEinde quæritur de catechismo & exorcismo, quæ sunt quedam adiuncta baptismi. Et primo vtrum catechismus debeat precedere baptismum. Videtur quod non, quia vita præcedit doctrinam. Sed per baptismum confertur spiritualis vita, per catechismum verò spiritualis doctrina, ergo baptismus debet precedere catechismum, & non e converso.

2 Item frustra exhibetur doctrina ei qui non est capax doctrinæ, sed paruulus non est capax doctrinæ, ergo non debet ei exhiberi catechismus, qui est doctrina fidei.

3 IN contrarium est generalis consuetudo ecclesiæ.

4 **RESPONSIO.** Videndum est primum quid sit catechismus. Et ex hoc apparebit quod quæritur.

5 **QVANTVM** ad primum. Sciendum est quod sicut in aliis doctrinis sunt quedam principia communia, quibus ignoratis necesse est artem ignorare, eis tamen scitis non oportet totam artem propter hoc sciri, sic in doctrina fidei sunt quedam communia, quæ necessarium est scire ad salutem, ut articuli trinitatis, incarnationis, passionis, aduentus ad iudicium. Alia verò sunt subtiliora, ad quæ non omnes tenentur intrui, ergo instructio de communibus quæ necessarium est scire ad salutem vocatur catechismus: unde sic diffinitur, catechismus est instructio circa fidei rudimenta, id est, circa generalia fidei, quæ etiam rudibus necessaria sunt ad sciendum.

6 **EX** hoc patet secundum, scilicet quod congruè catechismus præcedat baptismum. Primum quantum ad adultos, quia in baptismi fit obligatio ad obseruationem fidei, & eorum quæ pertinent ad fidem: sed nullus adultus obligatur ad fidem & ad baptismum, nisi sciens & volens. Non enim adulti sunt cogendi ad profitendum fidem, vel ad suscipienda sacramenta fidei, sed inducendi instructione & admonitione, ut dictum fuit in precedentibus, ergo congruum fuit quod ea quæ sunt fidei proponantur baptizando saltem in generali, ut ipse profiteatur fidem, & per subsequentem baptismi susceptionem obligetur ad eius obseruationem. Istud autem totum fit in catechismo. Est enim ibi instructio de communibus articulis fidei ex parte catechizantis, & responsio de fidei susceptione & professione ex parte baptizandi, & sponso de eius obseruatione, ergo conuenienter catechismus præcedit baptismum, & hoc satis congruum est in adultis, ut dictum fuit.

Et de hoc dicit Raban. de institutione clericorum, & recipit

ratur de consec. dist. 4. ante baptismum catechizandi debet præuenire officium, ut fidei primum catechizandus accipiat rudimentum. Et hoc videtur originaliter processisse ex traditione Christi, qui mittens discipulos ad baptizandum adultos præcepit eos primum docere, deinde baptizare. Et Philippus postquam docuerat Eunuchum antequam baptizaret eum, petiit an ex toto corde crederet, quo respondente credo Dei filium esse Iesum, &c. Tunc baptizauit eum, ut habetur in actibus Apostolorum. Et sic præcessit catechismus baptismum. Quod autem hoc sit congruum quantum ad paruulos, de quibus minus videtur, potest sic persuaderi: quia sicut paruulus potest consequi salutem ex fide aliena cum sacramento, sic congruum est quod possit obligari ad ea quæ sunt fidei obligatione aliena, sed istud fit per catechismum cum responsione & obligatione quæ fit pro paruulo per patrum, ergo &c. Hæc autem præcedunt de congruitate baptismum, & non de necessitate: quia si quis baptizaretur sine catechismo præcedente, verè esset baptizatus, & ad obseruationem fidei obligatus, dum tamen ad susceptionem baptismi concurreret voluntas propria baptizati, si esset adultus, vel interpretatiua, si esset paruulus.

7 AD primum argu. dicendum quod vita nature præcedit quamcumque doctrinam, sed doctrina potest præcedere, & congrue præcedit vitam gratiæ, vita autem gratiæ est per baptismum, doctrina autem per catechismum. Et ideo catechismus debet præcedere baptismum.

8 Ad secundum argumentum dicendum quod sicut ecclesiæ pro salute pueri accommodat ei cor alterius ad credendum, ita ut fides aliena maximè parentum, vel gentium vicem eorum, reputetur fides pueri ad salutem: sic accommodat eis alienas aures ad audiendum, & alienum os ad profitendum, & ad spondendum ea quæ sunt fidei & sacramenti. Et vtrouque est eadem ratio, scilicet quod paruulus possit per alienum saluari, & per alium obligari ad ea quæ sunt salutis.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum exorcismus debeat precedere baptismum, & vtrum sit alicuius efficacia.

Tho. 3. q. 71.

DE Exorcismo quæritur vtrum debeat precedere baptismum, & vtrum sit alicuius efficacia, & videtur quod non, quia si per exorcismum diabolus expelleretur à paruulo baptizando, aut hoc esset quantum ad effectum corporalem, aut quantum ad effectum spirituales: non quantum ad effectum corporalem, quia non omnis baptizandus est energumens, nec quantum ad effectum spirituales, quia per exorcismum nullus liberatur nec à peccata nec à culpa, ergo frustra fit.

2 Item prius est expellenda causa quam effectus, sed peccatum est causa quare demon in hominibus habet potestatem, ergo prius debet homo mundari à peccato per baptismum, ut postea liberetur à potestate demonis per exorcismum.

3 IN contrarium est quod dicit Cælestinus Papa, & habetur de consec. dist. 4. cap. Siue paruuli siue iuuenes ad regenerationis veniant sacramentum non fontem vite videant antequam exorcismis, & exuffationibus clericorum spiritus immundus ab his abigatur.

4 **RESPONSIO.** Dicenda sunt duo. Primum est, quid sit exorcismus, & quare fiat. Secundum est, vtrum exorcismus ex opere operato habeat aliquem effectum.

5 **QVANTVM** ad primum sciendum est quod exorcismus est idem quod abiuratio per quam demonis potestas arceatur, ne impediatur baptizandum à susceptione sacramenti. Et istud fit rationabiliter ante baptismum, quia sicut est in generatione naturali, sic videtur quod debeat esse in generatione spirituali. Sed in generatione naturali sic est quod generans prius remouet dispositiones impediennes susceptionem formæ antequam introducat formam, ergo similiter in generatione spirituali quæ est per baptismum, prius remouenda sunt ea quæ possunt impedire susceptionem vite spiritualis, ut est potestas demonis, quam

Tho. 4. 1.